

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Jvlii Fatii// Societatis Iesv// Liber// De
Morti-//ficatione No-//strarvm Passionvm,// Pravorvmqve
Affe-//ctvvm**

Fazio, Giulio

[S.l.], 1599

VI. Considerationes quædam magis particulares, circa potentiarum animæ nostræ, paßionis amoris proprij, & sensuum corporis mortificationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48673](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48673)

Considerationes quadam magis particulares circa potentiarum anima nostra, passionis amoris proprii, & sensuum corporis mortificationem.

Consideratio prima, circa mortificationem intellectus.

CONSIDERA tria potissimum vitia intellectus mortificanda & emédanda esse, nisi in mille errores præcipitari velis. Primum vitium est curiositatis, quando nimirum intellectus tuus indagat ea, quæ vel ipsius captum excedunt, vel quæ maiores, aut proximos tuos concernunt, vel certè, quæ scire tua nihil interest, quæ sine perturbationis & erroris periculo nunquam inuestigaueris. Secutus igitur consilium Salomonis dicētis: *Altiora te ne quaeris.* Et paulò post: *In superuacuis rebus,*

bus, noli scrutari multipliciter: sanctæ mortificationis freno, intellectum tuum coërcebis, cum se occasio obtulerit, ne in hunc tam perniciosum curiositatis excessum prorumpat.

Alterum vitium est temeritatis, quando scilicet ex coniecturis aut dubiis incertisq; indiciis, formas tibi iudicium de vita aut moribus alterius hominis; atque ita, repugnante charitate, non solum iudicas, sed condemnas etiam, notabili animæ tuæ damno, illud, quod potius deberes approbare, aut minimum excusare; quo facto inexcusabile te & reum facis in conspectu Dei. In te enim expetunt illæ minæ Apostoli: *Inexcusabilis es, ô homo, omnis, qui iudicas, in quo enim alterum iudicas, te ipsum condemnas.* Rom. 2.

Tertium vitium est pertinaciæ, quando tuæ opinioni ita mordicus inhærescis, ut nullius consilium aut persuasionem in deliberando ad-

mittas: Quo modo reddis te indo-
cilem, ac planè incapacem directio-
nis maiorum tuorū, quæ multas ob
causas tibi est necessaria, & quod
hinc sequitur, iis te periculis impin-
gendi & corruēdi exponis, quæ cœ-
co, per incertam & difficilem viam
gradienti, meritò timeri possunt.
Sequaris ergo consilium sapientis
Prou. 3. hunc in modum te exhortantis: *Ne
innitaris prudentia tua, nec sis sapiens
apud te metipsum; omniaq; tua iudi-
cia de rebus tuis, tibi sint suspecta;
conaberis quoq; præbere te nō mo-
dò facilè, sed & cupidum, vt diriga-
ris, consiliumq; à superioribus tuis
in omnibus tuis actionibus accipias.*

Considera necessitatē hanc mor-
tificandi intellectum tuū circa præ-
dicta vitia esse maximam; utilita-
tem verò, quæ inde redundat, non
solùm ad intellectum, sed ad ipsum
quoque hominem internum & ex-
ternum manare. Quemadmodum
enim fracta, vel loco motâ præcipuâ
horo-

horologij rotâ, mox etiam turbâtur inferiores rotæ, nec earum motus amplius ordine & debita mensura cietur, nec horæ signum tēpore stato auditur: ita quoq; perturbato hominis intellectu, qui est suprema eius potentia; mox omnes aliæ inferiores potentiæ perturbantur. Ex intellectus enim excessu in intelligendo; sequitur excessus voluntatis in volendo. Excessus item potentiæ executiuarum in operando; & vt paucis absolua, tota hominis harmonia & concentus ille operationum tam internarum, quàm externarum confunditur & intercidit. Quocirca ob hanc, & alias multas ob causas, eo conatu mortificando intellectui insistere debes, quo inuictus quispiam belli Dux expugnando alicui munitissimo propugnaculo insistit, à quo ciuitatis ipsius, aut totius regni expugnatio pender.

Con-

DE MORTIFICAT.

Consideratio secunda, circa mortificationem voluntatis.

CONsidera primò voluntatem tuam, potètiã esse natura sua cæcam, atque idcirco illi, ne erret, maximè opus esse ductore. Quia verò experientia ipsa, & grauissimo tuo cū damno edoctus es, te ipsum nequaquam bonum eius ducem esse, necesse est, vt eam directioni voluntatis diuinæ, & eorum, qui te loco Dei gubernant mortificationis vsu, subiicias, si non velis incurrere in ea pericula, quæ Dominus ipse tibi

Matt. 15. prædixit cū ait: *Si cæco cæcus ductum præstet, ambo in foueam cadunt.*

CONsidera secundò, voluntatem tuam esse natura sua liberam, atque idcirco fræno opus habere, ne rationis limites suis intempestiuis affectibus transgrediatur. Precaberis ergo

Psal. 31. Deum cum Psalmista assiduè: *In chamo & freno maxillas eorum constringe.*

CONsidera tertio, voluntatem tuam

am naturâ suâ esse appetitiuam, & ideo instar illius infamis fœminæ, de qua Deus per Hieremiam: *Sub omni* Hier. 2.

ligno frondoso prosternebaris meretrix: sæpe facta est præda suorum appetituum, illecta nescio qua vmbra & specie boni alicuius, quæ in ipsis apparebat, atq; ita partim habitu prauo, partim naturali etiã affectu, minima oblata occasione, tanto in obiecta sua fertur impetu, vt nisi mortificationis fræno retineatur, expositura sese procul dubio sit illis incõmodis, à quibus sapiens nos absterret cùm ait: Post concupiscentias tuas Eccle. 18.

non eas, & à voluntate tua auertete; si prestes animæ tuæ concupiscentias eius, faciet te in gaudium inimicis tuis.

Considera quartò attentè, quanta necessitate cõpellamur, vt mortificemus hanc nostram voluntatem, cum, teste S. Bonauentura; *Tota religionis perfectio in voluntatis propria* S. Bona-
abdi- uent, in speculo

64 DE MORTIFICAT.

discip. c. 4. S. Aug. in Manu- ali. c. 25. *abdicatione consistat, cumq̄, auctore S. Augustino, vnicuique propria voluntas sit causa damnationis vel saluationis. Seneca item Philosophus gentilis ad quendam amicum scribens, affirmare audet, adeò necessariam esse mortificationem propriæ voluntatis virtutibus comparandis, vt tantum & non plus virtutum adepturus sis, quantum tibi de tua propria voluntate detraxeris. Hoc solum virtuti adicies, inquit, quod propria voluntati subtraxeris.*

Consideratio tertia, circa Memoria & Imaginationis Mortificationem.

Ezech. cap. 8. **C**ONSIDERA primò, quomodo Propheta Ezechiel spiritu in templum Hierosolymitanum introductus, præter alia multa, duo præcipuè ibi summa obseruatione digna viderit: primò quidem, omnem similitudinem reptilium & animalium
abo-

abominationem & vniuersa idola domus Israël depicta in pariete, in circuitu per totum. Deinde, quod non minus erat admiratione dignum, Septuaginta viros de senioribus Israël, prædictis imaginibus thura adolentes: Ita & tu, si cogitatione templum animæ tuæ intraueris, videbis in primis ingentem multitudinem abominabilium similitudinum, bestiarum & idolorum, quæ in memoria & imaginatione tua perpetuò visuntur. Deinde, quod peius est, cum eiusmodi imagines & species amaris lachrymarum imbribus eluendæ, & ferro seueræ cuiusdam mortificationis ex animo recidendæ essent, tu potius eas foues, positoq; incenso veneraris, nõ sine intima quadã sensu oblectatione & iucunditate. Dolebis igitur de tãto errore, firmiterq; statues, te huiusmodi cogitationũ simulacris euertedis, & perpetua obliuione sepeliendis diligentẽ operã nauaturum. Con-

Confidera secundò, Deum nostrum memoriæ & imaginationi tuæ magis inhære, quàm tu ipse tibi, diuiniq; sui intuitus perspicacia, multò clarius videre & penetrare ea, quæ ibi adumbrantur & effigiatur, quàm tu imaginatione tua assequi possis. Hinc sumes materiam erubescendi, ob cõfusionem turpitudinemq; huius spectaculi, quod oculis diuinæ maiestatis in mente tua assiduè exhibetur, colligesq; te ipsum, & tandè huiusmodi phantasiis ac vanitatibus finem impones; apposita portis sensuum tuorum vigilantia custodia.

Confidera tertio ~~damnum~~ inestimabile, quod ex libertate, leuitate & immortificatione huius tuæ imaginationis & memoriæ ad animum tuum miseratione dignum redundat. Cùm enim intellectus tuus si-
 similis sit molæ, quæ, quidquid affunditur, commolit & conterit, tu verò nihil aliud intellectui tuo suggeras, quàm abominaciones & chimeras,

maras, quid mirum, si omnes deinde cogitationes eiusdem fiant farinae, cumq; contemplatione rerum caelestium supensus esse deberes, tunc subitò abriperis, & inuolueris immunditiis, vanitatibus atq; stultitiis huius terræ.

Consideratio quarta, circa Mortificationem partis concupiscibilis & irascibilis.

Considera primò, hominem, secundum inferiorem sensuum suorum partem, brutis esse similem; habet enim in hac parte duas potentias sensitivas, brutorum instar. Prima est *concupiscibilis*, quæ appetit & procurat necessaria & convenientia ad conseruationem sui esse sensitui. Altera est *irascibilis*, qua fugit, quantum potest, & defendit se à contrariis. Differunt tamen hæ duæ potentia in homine ab illis, quæ sunt in brutis, quoad hoc, quod cum in
brutis

brūtis nō sit alia potētia superior, sequuntur bruta has, & operātur cōsentaneè instinctui vtriusq; potētiae, & rectè quidē, ita enim eorum fert natura; At in homine, in quo etiam pars superior, ratio videlicet, reperitur; hæ duæ potētiae sensitivæ, regulatæ & debent à ratione, ita ut eatenus possit homo dici vivere vitam hominis, quatenus plus aut minus appetitio partis concupiscibilis & irascibilis dirigitur secundum legem & normam rationis.

Confidera secundò, quemadmodum camelus, ut fertur, aquam pedibus turbat, naturali quodam instinctu, ne scilicet in eius claritate, corporis sui deformitatem videat, taliq; aspectu absterritus, abhorreat postea ab hoc naturæ subsidio: ita sæpissimè solet capitalis noster hostis pedibus indomitorum appetituum, qui in concupiscibili & irascibili grassantur, turbare claritatem luminis nostri intellectus, ne in ipso

&

& per ipsum deformitates & miseria-
 rias nostras videamus, deueniamus-
 que ad contemptum & horrorem
 nostri ipsorum, qui solet esse quasi
 basis & verum fundamentum ædi-
 ficij nostri spiritualis.

Considera tertio, Passiones huius
 partis inferioris sensus nostri, nisi
 diligenter reprimantur, quasi con-
 densari, suaque caligine diem & cæli
 conspectum nobis eripere, instar va-
 porum, qui ex terra eleuantur in al-
 tum, ita vt paulatim homo eò dela-
 batur, vt nihil aliud vel videat vel
 gustet amplius, quàm res terrenas &
 sensuales. Hinc non secus ac im-
 munda animantia, rostro in terram
 dimisso, nil nisi terrenas voluptates
 sectamur gruniendo præ timore, ne
 vel in minimo impediatur aut mi-
 nuatur libertas illa, quam infelici

hac negotiatione prætendi-
 mus & imagina-
 mur.

Con-

Consideratio quinta, circa mortificationem Amoris proprii.

Considera primò; cum Amor sit naturalis passio animi nostri, non est naturâ suâ malus; sed dicitur malus aut bon^o, cum eo malè aut benè utimur. Dicitur etiam proprius aut communis, quando finis eius proprius est aut communis. Quamdiu enim homo hoc suo amore seipsum amat, & alia propter Deum, non potest dici amor malus, sed bonus, quandoquidem finè bonum præstitutum habet. Neq; proprius appellandus est, sed communis, & idem cum amore Dei, quandoquidem & se & alia amat eodem fine, quo ea Deus amat & conseruat. Si verò seipsum statuatur finem sui amoris, vsuq; aliarum rerum, tunc sine dubio hic amor non solum proprius, sed & peruersus erit: proprius, quia in propriam personam definit: peruersus; quia, quantū est in se, peruertit

uet
du
ho
scri
ten
in
dit
pag
se
qui
alii
tra
qui
fi ta
qua
cer
mu
no
nec
eui
min
S. A
sit a

uertit ordinem, quem Deus secundum diuinam suam prouidentiam homini, ceterisque creaturis præscripsit, ut nimirum ad se omnes contendant, & in se definant, tanquam in verum & vltimum finem.

Considera secundò; Si ea est conditio boni, ut sese diffundat & propaget; non potest non magnum esse malum Amor proprius; quippe qui efficiat, ut homo, illud, quod in aliis cernit, bonum, ad se totum pertrahat; nec de suo vel minimum quid cum aliis communicet. Quod si tanto maius aliquod malum est, quanto maiori priuat bono, erit certè Amor proprius malum maximum: priuat enim hominem bono, quo maius in hac vita habere nequit, hoc est, Amore Dei. Vnde euidenter constat, quod *si totum hominis bonum est amare Deum*, ut vult S. Augustinus, *totum hominis malum sit amare seipsum.*

S. Aug. in
Manual.
cap. 26.

D Con-

Considera tertio; Quemadmo-
 dum ferrum nulla re magis atteri
 tur & destruitur, quam rubigine
 quam producit ex se ipso & fouet.
 Sic quoque nihil est, quod ita ani-
 mam debilitet, eneruetque in vi
 spirituali, ac rubigo proprii amoris
 quam ipsa ex se producit, & in se
 fouet ac nutrit. Sicut autem fer-
 rum ignis ardore & ictibus malleo-
 rum, excussa rubigine, renouatur
 totum & perpolitur; ita conueni-
 ut igne feruentis orationis, mortifi-
 cationisque ictibus assiduis pessimi-
 mam amoris proprii rubiginem ex-
 cutias, teque sic renoues; idque e-
 citius, quò maiora in dilatione in-
 sunt pericula; accrescunt enim dif-
 ficultates, & minuitur illa alacritas
 statim resistendi, quæ ad hoc requi-
 ritur.

Considera quarto; Sicut ex effe-
 ctibus cognoscuntur causæ, ita ex
 nimia sollicitudine, quam plerum-
 que habes de tua existimatione, tu-

com-

admo- commodis, & te ipso, ex nimio eti-
 atteri- am dolore ob aduersa, quæ tibi so-
 origine- lent accidere; facillimè colligere
 fouet- poteris, amorem hunc, qui in te re-
 ta an- gnat, esse amorem tui ipsius: Et
 in vi- quia æquali gradu cum amore, quo
 mori- vnaquæq; res amatur, procedit etiã
 & in- existimatio, quam de eadè re conci-
 n fer- pimus: hinc si te ipsum plus amaue-
 ualleo- ris, quàm omnes alias res, te ipsum
 ouatu- quoq; æstimatione tui ipsius omnib⁹
 ueni- aliis rebus prætulisti, factusq; es ido-
 mortif- lum tui ipsius, quãdoquidem, vt af-
 pessi- firmat D. Augustinus, *Id ab homine*
 em ex- *colitur, quod præ cæteris diligitur.*

*Consideratio sexta, circa Mortificatio-
 nem quinque sensuum exte-
 riorum.*

requis-
 x effe-
 ita ex-
 erum-
 ne, tui
 com-
 Considera primò, quàm parum
 ab infantia tua sensus tuos cu-
 stodieris, & quam magnam liber-
 tatem ex hac tam diuturna tua ne-
 gligentia & socordia acquisierint,
 quàm insolentes euaserint. Hinc e-

nim anima tua, vt ciuitas portis de
 stituta, manet exposita omnibus
 inimicorum infidiis & assultibus. Si
 milis item facta est vasi, quod oper
 culo caret, & quemuis liquoré su
 bonum, siue malum recipit, atq; in
 circo, secundum legem antiquam
 immundū & prophanū est. Quam
 obrem cum te toties cordis pur
 tatem, quietem cōscientiæ, gustum
 que rerum diuinarum inde amissi
 se aduertas, deflebis amarissimè hanc
 desolationem & ruinam animæ tuæ
 cum Propheta Hieremia, dicesq;

Thren, 2. *Defixa sunt in terra porta eius, perdidit
 & contriuit vectes eius. Item cum Da
 uide. Factus sum tanquam vas perditum*

Considera secundò; filios Israë
 vt flagellum Angeli primogenita
 gyptiorum occidentis, euitarent; &
 dium suarum postes Agni paschalis
 sanguine linisse: pari modo nos, vt
 effugiamus mortem peccati (quod
 omnium maximum flagelli genu
 est, quo anima nostra puniri potest
 vnge

vngere oportet portas sensuum nostrorum sanguine veri Agni Christi Iesu, perpetuo ob oculos habendo sanctissimam eius mortem & passionem, & procurando in nobis sensum alicuius effectus sanguinis pro nobis effusi, ministerio perfectæ mortificationis nostrorum sensuum, ac re ipsa experiendo id quod Apostolus Paulus in se expertus est, cum dixit: *Semper mortificationem Iesu in corpore nostro circumferentes.* 2. Cor. 4.

Confidera tertio; quemadmodum in formatione circuli, si centrum non sit firmum & stabile, circumferentia nunquam fiet uniformis & æqualis; ita quoque si cor tuum (tanquam centrum omnium actionum, quæ à potentiis tuis tam internis, quam externis formantur) non fuerit solidum & fixum in Deo, nunquam fieri poterit, ut actiones sensuum tuorum exteriorum debita mensura, proportione & decencia perficiantur; *De corde enim exeunt cogitationes*

Matt. 15. *male*, ait Saluator, *homicidia, adulteria, &c.* Propones igitur firmiter hanc ob causam stabilire cor tuum in Deo, vt quemadmodum centrum præcedit circumferentiam, ita ratio præcedat & regat sensuum tuorum functiones. Atq; hoc ipsum est fortassis, quod significare voluit Salomon cum dixit: *Palpebra tua præcedant gressus tuos.*

Consideratio septima, circa Mortificationem oculorum.

GENEF. 3. Considera, quod per hanc portam visus peccatum intrauerit in mundum. Nam ex incauto aspectu pomi vetiti, inuasit Euam desiderium gustandi. *Vidit mulier, quod bonum esset lignum ad vescendum, & pulchrum oculis, & tulit.* Nec aliunde, quàm per hanc ipsam portam, irrepsit adulterium in animam eximij illius Regis Dauidis. Tu ergo cum non sis innocentior Eua, dum
 esset

adulte-
 er hâc
 um in
 ntrum
 a ratio
 orum
 t for-
 Salo-
 practi-

esset in statu innocētiae, nec sanctior
 Dauide de quo Dominus: *Inueni ho-*
minem secundum cor meum; horum
 duorum exemplo, illius scilicet ne-
 gligenti custodia; huius verò ni-
 mia curiositate videndi, factus cau-
 tior, custodies & defendes hâc por-
 tam oculorum tuorum ab vtroque
 excessu, vi seueræ & continuæ mor-
 tificationis.

ifica-
 : por-
 uerit
 aspe-
 desi-
 quod
 , &
 liun-
 tam,
 exi-
 ergo
 dum
 esset

Considera secundò: Quemad-
 modum pleræque ciuitates muni-
 tæ, cingi solent duplici muro, vt su-
 perato ab hostibus altero muro, se
 possint adhuc altero defendere: Ita
 necesse est, vt si fortè tuâ incuriâ pri-
 mus murus exteriorum oculorum
 à nimia curiositate videndi expu-
 gnatus sit, altero muro oculi inte-
 rioris, imaginationis scilicet, &
 intellectus, ita resistas, vt neque
 tunc, neque postea vllum amplius
 obiectum illicitum, ne momento
 quidem temporis, in mente tua pe-
 dem figat; ne fortassis tandem ma-

gno tuo damno cogaris lamentari
cum Hieremia: *Antemurale & mu-
rus pariter dissipatus est.*

Confidera tertio; quibusdam au-
b^o, vt accipitri, operiri oculos, vt hoc
modo facilius cicurétur & tractabi-
liores fiant: pari ratione, si velis in e-
ratione familiaris fieri Deo, atq; in i-
pfo dulciter cōquiescere, oportet, vt
nimiam viuacitatē oculorū tuorum
sancta Mortificatione restringas,
quandoquidē sæpe expertus es, neq;
sine iactura, illos deprædari animam
tuam, & efficere, vt à rebus terrenis
& caducis diripiatur, cum potius ex
officio totam sese rerū cælestiū con-
tēplationi & inuestigationi tradere
deberet. Dolebis igitur ob hanc tuā
incuriam, haftenus à te commissam,
plangesq; cum Hieremia: *Oculus me-
us deprædatus est animam meam.*

*Consideratio octaua, circa Mortificatio-
nem gustus & lingua.*

SI tanta fuit ingluuies, quæ com-
mouit Esau, vt venderet primo-
geni-

genita sua ob lenticulę escam, cogita
 tuam fuisse tanto maiorem, quanto
 minori occasione, quàm Esau, qui
 tunc fame enecabatur, vendidisti
 multo maiora bona, æterna scilicet,
 vt satisfaceres insatiabili tuo gustui,
 nullo ciborū modo obseruato, siue
 multitudinē, siue qualitatem & con-
 ditionem spectes. Dolens igitur de
 tam graui errore, paulatim hunc tuū
 sensum, fræno seueræ Mortificatio-
 nis coërcebis, atq; ad illam parsimo-
 niæ normam reduces, quam Cassia-
 nus sapienter præscripsit, cū monet;
*Vt tantummodo, quæ fragilitas, non quæ
 voluptas exigit, vsurpentur.*

Cass. lib.
 5. Instit.
 cap. 7.

Considera secundò, infigne illud
 factum Regis Dauidis, qui cum qua- 2. Reg. 23
 dam vice in castris, vehementi siti
 torqueretur, desideraretq; haustum
 aquæ ex cisterna propè portā Beth-
 leemiticam, allatam à militibus a-
 quam gustare renuēs, eam vnà cum
 voluptate, quam inde bibendo per-
 cipere potuisset, Domino obtulit;

D 5 his

80 DE MORTIFICAT.

his additis verbis: *Propitius sit mihi Dominus, ne faciã hoc.* Si tantus Rex, qualis fuit Dauid, voluit à potu abstinere, & negare gustui suo, amore Dei, delectationem rei tam licitæ, quàm erat potio aquæ, siti tam vehemente & æstuante, quãto studio par est, Religiosum, gustus mortificandi causa, abstinere à rebus min⁹ necessariis & permisis, dum à gulæ illecebris irritatur. Quanto magis conuenit, vt has immoderatas cupiditates Domino offerat, dicatq;: *Propitius sit mihi Dominus, ne faciam hoc.*

Considera tertio, brutis æquè ac hominibus communem esse linguã; prudenter verò ac benè ea vti, soli homini esse concessum, neque cuiuis, sed sapienti tantùm & probò: *Bonus enim homo, ait Christus, de bono thesauro cordis sui profert bonum.* Et qualis quisq; est animo, talem se linguã prodit; quod & Socrates Philosophus affirmabat cū Iuueni cui-

dam,

DE MORTIFICAT. 31

dam, quem nosse volebat, diceret:
Adolescens loquere, vt te videam. So-
let enim plerumque quilibet verbis
prodere, quod animo conclusum
gerit, siue id bonum, siue malum sit.
Necessarium igitur est, vt qui solidè
& bene linguam suam in locutione
gubernare cupit, passiones & affe-
ctus componat.

Considera tertid, Te qui linguam
in eius laudem, qui tibi eam dedit,
& in emolumentum animæ tuæ, pro-
ximorumque tuorum, vt par erat, vt
debueras, eadem velut venenoso te-
lo Deum sapissimè offendisse, ani-
mam tuam sauciaisse, proximoque tuo
insigne damnum tot detractionibus,
blasphemis ac periuriis attulisse.

*Consideratio nona, circa mortifica-
tionem auditus.*

Considera primò; Qui iuxta
sapientis consiliū ita debueras
sepire spinis aures tuas, sicuti sepiuntur Eccle. 28.

D 6 vineæ,

vineæ, ne feræ, vel latrones damnum eis inferant; tu contrà, ingenti animæ tuæ damno, murmurationibus, lasciuuis, consiliisq; peruersis, & quidem innumeris, eas aperuisti; imò illos, quod peius est, qui de his verba facerent, non rarò prouocasti; studiosèq; loca huiusmodi audiendis opportuna quæsiuisti, tanta alacritate & auiditate, ac si ab hoc errore, certo quodam modo, salus felicitasq; tua penderet. Ergo ob tantam impudentiam tuã erubescere, simulq; statue; te in posterum, insolentiã huius tui sensus repressurum, & mortificaturum, auresq; tuas consideratione atrocium illarum spinarum quæ caput Domini Dei cinxerunt circumsepturum.

Confidera secundò; Quemadmodum ob exiguum aliquod foramen, aliquãdo magna nauis perditur, nisi tempestiuè nauta sollicitus, illud obturet, & aquas exhauriat: sic etiã ob leue quandoq; verbum incautè
audi-

auditum; solet hostis noster, sæpè ingentè nobis machinari cladem; nisi quàm diligentissimè aures occludantur, vel nisi quis, si in admittendis ad aures huiusmodi dictis fuerit remissior, maiori postmodùm solitudine admissas has pestes ex imaginatione ac memoria sua exterminet. Quæ quidem damna si probè intelligas; exclamabis cum Propheta David: *Saluum me fac Deus, quoniam intrauerunt aqua vsque ad animam meam, infixus sum in limo profundi, & non est substantia.*

Confidera tertid; sicut ciuitas non benè gubernatur, quæ sub portis, etiam pacis tempore, suas non habet excubias, quæque instante iam bello, non solùm has non auget, sed nec maiora tormenta hostium profligandorum gratia adhibet; pari modo licet anima tua summa huius vitæ tranquillitate gauderet, semper tamen portam auditus tui deberes

24 DE MORTIFICAT.

habere munitam custodia aliqua, ne quisquam contra legem & præcepta Domini Dei tui per eam ingredi posset in animam tuam. Tempore autem obsidionis, quando videlicet iam ab inimicorum tuorum exercitu inuaditur, & vndique obsidetur, Deus bone, qualis tunc custodia erit necessaria, præcipuè verò ad portam auditus, cæteris infirmiorum, quot item propugnacula sanctorum præparationum & cautionum opponi deberent, nec vlla pars quietis capienda esset, donec edito in loco constitutum esset, tormentum illud timoris Dei, quod tantum edebat fragorem in auribus S. Hieronymi, vt diceret: *Semper sonat in auribus meis illa terribilis vox, surgite mortui, & venite ad iudicium.*

Consideratio decima, circa mortificationem sensus tactus.

Considera primò, cum sensus tactus nulli certæ corporis partii sit

ti sit astrictus, vt alij sensus, sed sparsus & diffusus per totum corpus, accidit, vt quo latius diffunditur, eo maius hominib⁹ incautis & improvidis periculum & detrimētum afferat. Cumq; similis sis ciuitatii, portis & muris destitutæ, quæ hostium incurfibus vndiq; patet; curandum tibi est, vt ab omni parte tui ipsius custos sis sollicitus, reiiciendo quàm citissimè omnem occasionem, quæ te ad lapsum inducere possit.

Confidera secundò, sicut arden-tes prunæ tangi non possunt, quin vrant, nec extinctæ etiam, quin aliquantulum saltem etiam inficiant: ita quoque ex tactu rerum viuarum aut morbidarum tam in te, quàm in aliis personis, resultat quoddam incentiuum, aut nescio quæ titillatio affectus sensualis: vnde concupiscentiæ nostræ stupa inflammatur, aut minimùm puritas mentis nostræ contaminatur, quod sapiens quodam in loco aliis verbis insinua-
re vi-

Prou. 6. re videtur, cùm inquit; *Numquid potest homo abscondere ignem in sinu suo, vt vestimenta eius non ardeant?*

Eccle. 13. Et alibi: *Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea.* Atque hac de causa sancti homines pro antidoto contra primum incommodum adhibere solebant contactum rerum asperarum, & contactui valde aduersantium, vt sunt cilicia, catenæ ferreæ: Cauendi verò alterius incommodi causa, abstinebant prudenter à contactu earum rerum, quantum poterant: Exemplo erunt nobis SS. Benedictus & Franciscus: quorum alter nudum se in spinas, alter in niuem abiecit, corpusq; in illis & in

S. Pachō. Reg. 53. hac circumuolutauit, D. verò Pachomius in regula sua sanxit; *Vt manum alterius nemo teneat, & siue ambulauerit quis, siue sederit, aut steterit, vno saltem cubito distet ab altero.* Cùm itaq; tu, non minùs his remediis egeas, quàm sanctitate præstantes vi-

ri, qui ea vsurparunt, sibiq; ipsi adhibuerunt, vsurpabis illa & tu, eorūq; beneficio victoriam de hostibus referes; vsurpabis, inquam, debita tamen cum moderatione, quamquā, vt S. Bonaventura, cūm de Nouitiis in hac materia loqueretur, ait: *Fer-*

uorem nouitiorum non decent quadam misericordes in se ipsis discretionēs.

Considera tertio; primam mortificationem factam in hoc mundo, fuisse tactus, quando scilicet Adam post peccatum nuditatem suam non aliis voluit tegere foliis, quā ficulneis, vt eorum asperitate, quasi naturali quodam cilicio, hunc sensum tactus in se ipso mortificaret. Tu ergo cūm eiusdē sis peccati particeps in Adamo; imitaberis illum etiam in pœna; tanto maiori asperitate sensum tactus in te ipso mortificans, quantō peccata tua numero saltem fuerunt plura & grauiora, quā quæ ipse commisit Adam in Paradiso terrestri.

Con-

S. Bonavent., in speculo discipl., cap. 4.

Consideratio vndecima, circa Mortificationem Odoratus.

Considera; vsum odorum, si incultum & honorem Dei tendat, vt rem sanctissimam in lege diuina commendari, concedi etiam ac permitti, in remedium alicuius nostri infirmitatis. Si autem ad solum olfactus sensum, siue nostrum siue alienum, pascendum & oblectandum vsurpetur; ordinariè non erit sine culpa aliqua, cum nullius virtutis actus sit, neq; etiam finem alicuius virtutis respiciat; quæ culpa sine dubio tanto erit grauior, quanto finis huius vsus erit perniciosior.

Considera secundò : Quemadmodum canis inuestigando feram, ductus odore vestigiorum eius, huc illucq; cursitando non quiescit, donec feram apprehendat & teneat vnguibus : Sic & tu tractus odore creaturarum, quæ veluti certa Domini tui sunt vestigia, sæpè te ad ipsi-

US CO-

us cognitionem & amorem ita eleuare deberes, vt vite, diuinæq; ipsius perfectionis fragrantia motus, nunquam quietem caperes, præ desiderio illius in cœlo perfruendi. Considerans verò, quàm frequenter sensus huius tui insatiabilem impetum secutus, instar corui ad fœtorem cadauerum huius mundi aduolâris, qui ad verum Noë, à quo vitam & omne bonum accepisti, velut altera columba; redire debueras, dolorem in te competentem excitabis.

Considera tertid; Simulatque Isaac patriarcha vestimentorum filij sui Iacob fragrantiam sensit, benedicens illi dixit: *Ecce odor filij mei, sicut Gen. 27. odor agri pleni, cui benedixit Dominus; det tibi Deus de rore cœli, & de pinguedine terra abundantiam frumenti, vini & olei; seruiant tibi populi, & adorent te tribus, & incuruentur ante te filij matris tue: Ita planè tu quoque ex odore vestimentorum huius mundi,*

di, vt arborum, plantarum, florumq;
 pulcherrimorum, quibus ornantur
 campi, & colles amœnissimè vesti-
 untur, deberes sæpè sumere occasi-
 onem laudandi ac benedicendi Do-
 minū dicens cum Patriarcha Isaac:
*Seruiant tibi populi, & adorent te tri-
 bus, & incuruentur ante te, filij matris
 tue, &, qui benedixit te, benedictio-
 nibus repleatur.* Seruiant, inquā, tibi
 amabilissime Domine, omnes An-
 gelorū chori in cœlis, quod & per-
 fectissima faciunt voluntate: & a-
 doret te in terra omnis gens, & tri-
 bus, & populus qui sub cœlo est, pro
 aliis tamen sanctissimæ Matris tue
 Mariæ deuoti filij, incuruentur ante
 conspectum diuinæ Maiestatis tuæ
 maximo amoris affectu te laudent
 ac benedicant, dum perpédunt do-
 norum magnitudinem, quibus dul-
 cissimam tuam & nostram matrem
 cumulasti. Atq; hinc fiet, vt quem
 admodum suauissima spirante aura
 horti floriferi florum suorum fra-
 grant

grantiã latè & fusè spargunt: sic resonantibus vndique Mariæ dulcissimis laudibus, ipsa velut amœnissimus hortus benedictionis & fauoris sui in nos diffundat odorem; sic perficietur in nobis id, quod Patriarcha Isaac alio fine dixit. *Qui benedixerit te, benedictionibus repleatur.*

CAPVT VII.

Quomodo ad praxin reducenda sit Mortificatio, vt victoriam de potentiis ac passionibus nostris referamus.

SI perpetua militia est vita hominis super terram, vt Iob affirmat, ipsum certè viuere nostrum nil aliud erit, quàm militare perpetuò. Quod & Seneca Philosophus ad Lucilium scribens intellexit. *Viuerè mi Lucili, inquit, militare est.* Neque alius finis in hac generali militia nobis propositus est, quàm vt defendamus ciuitatem animæ nostræ ab insultibus &